

Inleiding (voorlezen)

In maart 1801 is Venray bezet door de Fransen. Het gebied De Peel vormt het grensgebied tussen De Bataafse Republiek en Frans gebied. De Franse strijd tegen Engeland zorgt ervoor dat invoer van Engelse producten als tabak, koffie en thee streng verboden is in deze streek. Maar smokkelaars uit Brabant trekken zich hier niet veel van aan en proberen toch geld te verdienen aan deze illegale handel.

Het is in 1801 de Fransen verschillende keren gelukt om smokkelwaar af te pakken. Ze hebben deze opgeslagen in Venray, in de Latijnse School. Dit gebouw is door de bezetters omgedoopt tot douanekantoor. De smokkelaars willen hun goederen terug en bedenken het plan om het kantoor te overvallen.

Scene 1

De burgemeester van Venray hoort van deze geruchten en besluit de nachtwacht in Venray te verdubbelen tot 24 personen. Hij licht ook de Franse commandant De La Hay in, maar die doet er niets mee. Alle wegen naar Venray worden goed bewaakt door de Franse douane. Dat is genoeg, vindt hij.

Scene 2

Het is in de vroege ochtend van 13 november 1801. Een aantal smokkelaars verzamelt zich in Helmond. Na de laatste bespreking gaat de groep onder leiding van de gebroeders Van De Ven richting Deurne. Daar overnachten ze in herberg De Zwaan. Het wordt nog even spannend als plotseling een militaire patrouille de herberg binnen komt. Gelukkig heeft iedereen deugdlijk paspoorten. Alleen de herbergier krijgt een bekeuring, omdat hij niet doorgegeven heeft aan de burgemeester dat er gasten zijn.

Scene 3

In de nacht verzamelen de overvallers zich in herberg 'De Craeyenhut' tussen Deurne en Venray

en trekken in het donker de grens over. In Venray aangekomen sluipen ze naar De Latijnse School. Daar aangekomen breken ze de poort open met een zware balk. Commandant De La Hay, zijn vrouw en de dienstmeid worden op bed vastgebonden. Veel van de opgeslagen goederen worden op karren geladen en meegenomen. Diezelfde dag nog doet burgemeester Gijskens aangifte. Hierbij maakt hij onder andere wachtmeester Poirée uit Horst duidelijk dat hij gewaarschuwd had dat dit kon gebeuren.

Scene 4

Vier dagen later worden door enkele getuigen verklaringen afgelegd. De eersten zijn de herbergier, de schoenmaker en de timmerman. Zij verklaren dat het wel een veldslag leek. Ze wilden eigenlijk gaan helpen, maar dat kon niet. De Fransen hadden namelijk in 1795 besloten dat alle vuurwapens ingeleverd moesten worden. Daarop hadden de mannen zich maar op zolder in veiligheid gebracht en vanuit het zolderraam gekeken wat er gebeurde.

Er worden ook verschillende andere getuigen gehoord. Daarvan geeft een enkeling aan dat het wel tachtig overvallers moeten zijn geweest. De rechter oordeelt later dat het er ongeveer dertig zijn geweest, twaalf gewapende ruiters en een groep ongewapende helpers.

Slot (voorlezen)

De daders worden uiteindelijk niet gevonden of opgepakt. De Fransen voelen zich niet veilig en vragen versterking aan. Deze 22 koppen tellende versterking moet betaald worden door de burgers van Venray. Dit tot woede van burgemeester Gijskens. Zijn boosheid maakt niet uit, want hij wordt vervangen door burgemeester Ulrichs. Hij is voor de Fransen en een zware tijd breekt aan voor de Venrayse bevolking.

Wat ga je doen?

Het witte gebouw op de foto, dat nu bekend is als café De Klokkenluider, was vroeger een school. In de Franse tijd (1794-1814) werd deze school gebruikt als douanekantoor. Op zaterdag 14 november 1801 werd dit kantoor met veel geweld bestormd en vervolgens leeggeroofd. Dit verhaal ga je naspelen in een toneelstukje.

Je gaat het toneelstuk voorbereiden. De inleiding en het slot kunnen worden voorgelezen. De scènes die het verhaal vertellen ga je naspelen. Maak iedere scene niet langer dan 1 minuut.

Je kunt op twee manieren spelen. Je kunt ervoor kiezen om het toneelstuk met tekst te spelen. Wat de spelers zeggen moet je dan zelf verzinnen. Het moet wel bij het verhaal passen. Een andere manier waarop je kunt spelen is door de scènes voor te laten lezen en het daarna te spelen.

Wat heb je nodig?

Voor deze opdracht heb je enkele spelers nodig. Je kunt het verhaal spelen met vier tot maximaal acht leerlingen. Over attributen, zoals kleding en wapens moet je even met de leerkracht overleggen; waarschijnlijk moet je gewoon improviseren. Ook is het fijn wat speelruimte te hebben. Het verhaal staat op de themakaart.

